

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-05-29 Nr. 1D- 2779

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl viešosios įstaigos Bendrystės ir socialinių inovacijų centro steigimo ir valstybės turto investavimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. gegužės 27 d. išvadoje Nr. 1443 ir Viešojo valdymo grupės 2019 m. gegužės 24 d. pažymoje Nr. 1427 pateiktas pastabas.

Papildomai pažymime, kad siūlomas sprendimas investuoti valstybės turtą į steigiamą viešąją įstaigą Bendrystės ir socialinių inovacijų centrą (toliau – viešoji įstaiga) atitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 4, 5 ir 7 punktuose nustatytus investavimo kriterijus:

1. *Investuojant bus siekiama savivaldybės ar visos šalies ekonominės ir socialinės sanglaudos Europos Sąjungos erdvėje, taip pat regionų ar pasaulio mastu.* Viešoji įstaiga orientuos savo veiklos strategiją į socialinių inovacijų diegimą: plėtos teisėsaugos bendradarbiavimą ir su vietos bendruomenėmis (bus siekiama tapti inovatyvių sprendimų kūrybiniu centru, kuris vykdytų dvasinėmis vertybėmis, etikos ir moralės normomis pagrįstą švietėjišką (ugdomąją) veiklą, orientuotą į visuomenės užimtumo, fizinio ir dvasinio tobulėjimo, meninės saviraiškos, nusikalstamos veiklos prevencijos, kūrybinių ir fizinių gebėjimų vystymą ir jų realizavimo galimybių suteikimą ir pan.), atsižvelgs į statutinių pareigūnų socialinius, psichologinius ir dvasinius poreikius, taip pat sieks glaudaus bendradarbiavimo su valstybės institucijomis.

2. *Investavus bus kuriama ar plėtojama infrastruktūra, naudinga visuomenei (skatinama veiksminga konkurencija šalies rinkoje, gerinama viešųjų paslaugų kokybė, pasirinkimo galimybės ir prieinamumas).* Viešoji įstaiga skatins visuomenės pasitikėjimą valstybės tarnautojų veikla ir domėjimąsi karjeros perspektyvomis valstybės tarnyboje, didins visuomenės įsitraukimą viešajam sektoriui priimant sprendimus, skatins valstybės tarnautojų veiklos atvirumą ir priartinimą prie visuomenės. Pažymėtina, kad, vadovaujantis VRM statutinių tarnybų darbuotojų motyvacijos tyrimo duomenimis, gyventojai vis palankiau vertina VRM pavaldžias tarnybas. Per pastarąjį dešimtmetį akivaizdžiai daug labiau vertinamas policijos, Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbas. Gyventojai darbą beveik visose VRM pavaldžiose tarnybose laiko prestižiniu, todėl toliau taip pat privalo būti aktyviai puoselėjamos karjeros valstybės tarnyboje galimybės, nauda, privalumai ir didinamas pasitikėjimas kitomis statutinėmis įstaigomis, vertinamas jų darbas.

3. *Iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir gautas socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas.* Įsteigus viešąją įstaigą, tikimasi aktyvaus visuomenės

įtraukimo priimant viešojo sektoriaus sprendimus, skatinant teigiamą grįžtamąjį ryšį, suteikiant realią naudą jautrioms visuomenės grupėms, užtikrinant vidaus tarnybos pareigūnų psichologinę, dvasinę pusiausvyrą, mažinant priklausomybės ligas, plėtojant reikšmingą indėlį į nusikalstamumo mažinimą, populiarinant valstybės tarnybą, plėtojant skaidrumą viešojo saugumo ir teisingumo srityse, teikiant realią pagalbą nuo nusikalstamų veikų nukentėjusiems žmonėms. Ši viešoji įstaiga, vykdydama jai priskirtas veiklas, prisidės prie dar veiksmingesnio rezultato siekimo VRM pavestose valdymo srityse.

Pažymime, kad laukiamas rezultatas įsteigus viešąją įstaigą nėra susijęs su kiekybine jo išraiška, kuri būtų orientuota į finansinius rodiklius, pelno gavimą, todėl pirmiau pateiktų kriterijų vertinės išraiškos negali būti nurodytos. Viešoji įstaiga yra ne pelno siekianti organizacija, kuri duos kokybinę naudą socialinėje ir švietimo srityse tiek vidaus tarnybos pareigūnams, tiek visuomenei.

Atkreipiame dėmesį, kad, prieš priimant sprendimą siūlyti steigti šią viešąją įstaigą, situacija buvo išsamiai išanalizuota ir galimybių vykdyti visuomenišką, švietėjišką veiklą ir siekti užsibrėžtų tikslų kitomis priemonėmis nebuvo rasta. Viešosios įstaigos steigimo dokumentuose nustatytos veiklos šiuo metu sutampa su kai kuriomis veiklomis, įtvirtintomis viešosios įstaigos Vilniaus kultūros, pramogų ir sporto rūmų įstatuose, patvirtintuose vidaus reikalų ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. 1V-756 „Dėl Viešosios įstaigos Vilniaus kultūros, pramogų ir sporto rūmų įstatų patvirtinimo“. Taip yra todėl, kad įstaigai ketinamos pavesti funkcijos iki šiol nesistemiškai ir fragmentiškai buvo vykdomos Vilniaus kultūros, pramogų ir sporto rūmų (toliau – Rūmai), naudojant ribotus Rūmų išteklius nebūdingoms jiems funkcijoms vykdyti, taigi toks sprendimas nepasiteisino ir realiai jokios veiklos nebuvo vykdomos. Dėl šios priežasties buvo nuspręsta steigti naują viešąją įstaigą, kuri galėtų, vykdydama įstatuose numatytas veiklas, visavertiškai siekti jai pavestų tikslų. Viešoji įstaiga – tai pagal Viešųjų įstaigų įstatymą ir kitus įstatymus įsteigtas pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir mokslinę, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ar teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą (Viešųjų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalis). Ketinama steigti įstaigą teikia viešąsias paslaugas ir jos tikslas – tenkinti viešuosius interesus, vykdant švietimo ir socialinę veiklą, todėl pasirinkta teisinė forma – viešoji įstaiga – yra pagrįsta ir atitinka Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Gairės), nuostatas. Pažymėtina, kad ši viešoji įstaiga negali būti asociacija, nes nefiksuoama narystės joje forma – biudžetinė įstaiga, pavyzdžiui, VRM negali būti asociacijos nare ir negali su kitomis biudžetinėmis įstaigomis asocijuotis. Ketinamos steigti viešosios įstaigos veiklos turinys taip pat neatitinka asociacijoms būdingų veiklų – pagrindinis jos tikslas nėra susijęs su asociacijos narių veiklos koordinavimu, atstovavimu asociacijos narių interesams ir jų gynimu ar kitų viešųjų interesų tenkinimu. Steigiama įstaiga taip pat negalėtų būti biudžetinė įstaiga ar valstybės įmone, kadangi ji nebus išlaikoma iš valstybės biudžeto asignavimų, nevykdys viešojo administravimo funkcijų, o jos teikiamos viešosios paslaugos nebus orientuotos į pelno siekimą. Pažymime, įsteigus įstaigą, Rūmų įstatatai bus koreguojami – bus panaikintos tam tikros nuostatos ir aiškiai atribojama šių dviejų įstaigų veikla.

Be to, paminėtina tai, kad viešoji įstaiga turės užtikrinti vidaus reikalų ir kitų statutinių tarnybų personalo valdymo poreikius: teikti minėtam personalui socialines ir švietimo paslaugas, tenkinti, pirmiausiai, jautrių visuomenės grupių viešuosius interesus ir plėtoti skaidrumą viešojo saugumo ir teisingumo srityse, taip pat vykdyti visuomenei naudingą veiklą. Pagal savo pobūdį tai yra viešosios paslaugos, kurių teikti viešojo administravimo institucijos negali, o dėl turinio specifikos jų pirkimas paslaugų rinkoje būtų per brangus.

Pažymėtina ir tai, kad priimti tokį sprendimą siūlyti steigti viešąją įstaigą taip pat paskatino statutinių tarnybų darbuotojų apklausų rezultatai. Pavyzdžiui, 2017 m. gegužės–birželio mėn. atliktos reprezentatyvios VRM pavaldžių statutinių tarnybų darbuotojų apklausos rezultatai parodė, kad, nepaisant skirtingo psichologų skaičiaus įvairiose tarnybose ir jų teikiamų paslaugų, tik penktadalis

(21 proc.) visų susidūrusių su problema pareigūnų kreiptųsi pagalbos į savo tarnybos psichologą. Tai rodo poreikį gauti psichologinę, socialinę, dvasinę pagalbą už darbovietės ribų, todėl tuo rūpintųsi būtent steigiamą viešoji įstaiga.

Paminėtina, kad viešoji paslauga – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla, teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų nustatytas paslaugas. Viešosios įstaigos ketinamos teikti paslaugos atitinka šią Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje nustatytą sąvoką bei viešosios paslaugos požymius. Visos steigimo akte nurodytos veiklos – *socialinė, dvasinė ir psichologinė pagalba, įgyvendinant priklausomybės ligų prevenciją, socialinės integracijos vykdymas, švietėjiška veikla kultūros, dvasinių vertybių bei pilietiškumo ugdymo srityse (veikla, susijusi su saugaus eismo keliuose skatinimu, kultūros keliuose ugdymu, patriotizmo stiprinimu, nusikalstamumo prevencija, viešojo saugumo užtikrinimu, visuomenės įtraukimas į viešojo sektoriaus sprendimų priėmimą, domėjimosi valstybės tarnyba skatinimas), pagalbos nuo prekybos žmonėmis ar kitų nusikalstamų veiklų nukentėjusiems asmenims teikimas* – priskirtinos prie viešųjų paslaugų.

Taigi pabrėžiame, kad, prieš priimant sprendimą siūlyti steigti viešąją įstaigą, buvo įvertinta galimybė naujas funkcijas pavesti jau veikiančiai viešojo sektoriaus įstaigai, taip pat jos steigimas yra pagrįstai būtinas ir nėra galimybės pasiekti užsibrėžtų tikslų kitomis priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, viešosios įstaigos steigimas atitinka Gairių nuostatas.

Vadovaujantis tuo, kas nurodyta pirmiau, ir norint įsteigti šią visuomenei naudingą viešąją įstaigą, yra neišvengiamas valstybės turto investavimas. Pažymėtina, kad 20 000 Eur valstybės įnašas, kurį VRM skirs iš jai skirtų valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų, yra minimalus ir reikalingas tik viešosios įstaigos veiklai pradėti. Po to įstaiga, vykdydama jos įstatuose numatytas veiklas, išsilaikys iš gaunamų pajamų ir sieks paramos. Viešosios įstaigos nuosavą kapitalą sudarys dalininkų kapitalas, perviršis (pelnas) ar deficitas (nuostoliai) bei rezervai iš perviršio (pelno), kaip tai numatyta Viešųjų įstaigų įstatyme. Gautas perviršis (pelnas) bus naudojamas tik viešosios įstaigos įstatuose nustatytiems viešosios įstaigos veiklos tikslams siekti ir nebus skiriamas viešosios įstaigos dalininkams, valdymo organų nariams, darbuotojų premijoms. Valstybės biudžeto lėšos šiai viešajai įstaigai išlaikyti nebus naudojamos. Numatoma įdarbinti tik būtiniausius darbuotojus. Viešosios įstaigos veiklos bus vykdomos bendradarbiaujant su nevyriausybinėmis organizacijomis bei valstybės institucijomis.

Taip pat informuojame, kad, įvertinus viešosios įstaigos ketinamų teikti paslaugų bei tikslų turinį, buvo patikslintas jos pavadinimas (Bendrystės ir **socialinių** inovacijų centras).

Nutarimo projekto tiesioginis rengėjas – VRM Administravimo departamento Teisės ir personalo skyriaus vedėjas, atliekantis departamento direktoriaus funkcijas, Vytautas Markauskas (tel. (8 5) 271 7157, el. p. vytautas.markauskas@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Viešosios įstaigos steigimo aktas, 2 lapai.

Teisingumo ministras, pavaduojantis
vidaus reikalų ministrą

Elvinas Jankevičius